

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 137.

✓ Ljubljani, v petek 19. junija 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 18. junija.

Poljaki in nemški liberalci.

Včerajšnji in današnji liberalni listi radostno pozdravljajo govor poljskega poslanca Javorskega, češ, da je po njegovi izjavi zveza med Poljaki in desničarji pretrgana, in da zlasti za konservativni klub ni več prostora v novi večini poslaniške zbornice. „Neue Freie Presse“ ima še danes na prvem mestu članek, ki se silno veseli novega položaja in si veliko obeta za nemško liberalno stranko. Ali med tem časom, ko je bil pisan in tiskan ta članek, se je vse spremenilo in zveza med Poljaki in levičarji je šla vsaj za zdaj zopet po vodi. Mnogi poslanci poljski niso bili zadovoljni z govorom Javorskega in so zahtevali, da naj se reč razpravlja v poljskem klubu. Zlasti so se spodtikali nad besedami gledé verske šole, ki se v istini ne strinjajo z resnico. Vsled tega imel je poljski klub dve seji, eno v torek in eno sinoči zvečer ob sedmih, da razpravlja svoje stališče. Razprave so bile tajne, a „Wiener Tagblatt“, kateremu je vrednik poljski žid Szeps, danes na drobno popisuje sinočnino sejo in vé celó povedati, kaj je ta ali oni govoril. Kakor sem iz zanesljivega vira zvedel, je bistveno vse res, kar omenjeni list piše, ki zagotavlja, da o zvezi med Poljaki in levičarji ne more biti več govora, in da je v poljskem klubu med 55 poslanci komaj njih šest, ki zagovarjajo zvezo z nemškimi liberalci. Sej se je udeleževal tudi poljski minister Zaleski, ki si je v teku sedanje dóbe mnogo prizadeval, da bi bil pripravil svoje rojake k tesnej zvezi z levičarji. Kakor se kaže, bilo je njegovo prizadevanje za sedaj brezvpešno; večina poljskih poslancev je poudarjala, da se Poljaki ne smejo vezati na nobeno stran, ampak varovati si svobodno ravnanje. Političen položaj je torej nejasen, kakor je bil, in poslanci se razidejo po rešitvi državnega proračuna, ne da bi vedeli povedati, kje in kakšna je večina poslaniške zbornice.

Vse časnikarsko ugibanje in sklepanje zadnjih dni je torej prenačljeno, zlasti pa trditve nekaterih listov, da je duh Taaffejev že tako prešinil slovanske poslance, da si ne upajo iti k razstavi v Prago iz strahu, da bi ne žalili nemške levice.

Tako visoko se liberalna stranka še ni povzdignila in nasprotno slovanski poslanci še niso padli tako globoko, da bi pri levičarjih prosili dovoljenja, ali smejo iti v Prago ali ne. Reč je bila marveč taka-le: Češki veliki posestnik Radimski je sprožil v konservativnem klubu misel, da bi se državni poslanci skupno podali v Prago k splošni deželni razstavi češki. Rekel je, da je v ta namen od vodstva državnih železnic izposloval poseben vlak, ki državne poslance popelje v Prago. Ali ko je prišlo do izvršitve tega namena, železnično vodstvo ni hotelo dovoliti posebnega vlaka, da bi se to ne tolmačilo kot demonstracija proti Nemcem. Ne poslanci, ampak vladni organi se torej bojé zamere pri nemških liberalcih, za katere se slovanski poslanci tako malo brigajo, kakor za lanski sneg. Mnogi izmed njih so že obiskali razstavo v Pragi, drugi jo hočejo ogledati meseca julija, ko ne bodo več tako trdo privezani v državnem zboru, da na ta način dejanjsko pokažejo, da se nemške stranke ne bojé.

Budgetna razprava.

(Tretji dan.)

Prvi govornik je bil danes finančni minister, ki je imel zaradi tega težko stališče, ker se je v dosednji razpravi le malo govorilo o državnem proračunu. Rešil je svojo nalogo spretno in temeljito, kakor je to sploh njegova navada. Opozarjal je, da ne more ustrezati vsem željam in zahtevam, ker bi sicer državne finance zopet prišle v nevarnost. Če bi hotel vse uslišati, kar priporočajo poslanci, bi potreboval samo za to, kar priporočajo dosedaj izročeni samostalni predlogi, 22,300.000 gld. In če se prevdarja, da bi enak znesek odpadel pri dohodkih, bil bi državni proračun za več kakor 44 milijonov

goldinarjev slabejši od sedanjega in treba bi bilo delati nove dolgove. Prestolni govor pa ne priporoča samo vladi, ampak tudi državnemu zboru samemu, naj skrbi za ohranitev ravnotežja v državnem proračunu, zato pričakuje od poslancev, da ga bodo podpirali v njegovem prizadevanju.

Drugi govornik je bil poljski poslanec Szepanowski, ki je govoril poltretjo uro in razpravljal gospodarske razmere na Poljskem v dokaz, da dežela ni pasivna, kakor se ji dostikrat očita. Poslušali so ga iz pričetka poslanci raznih strank, ki so se pa polagoma pozgubili iz zbornice ter so na posled okoli njega ostali zgolj ožji tovariši njegovi.

Tretji je govoril zlasti o zemljiških zadevah Lienbacher, ki je eden najspretnjših govornikov, pa vendar ni mogel toliko vplivati na poslance, da bi ga bili poslušali tako pazljivo, kakor v prejšnjih časih. Poudarjal je, kaj tare kmeta in katerih polajšav mu je treba; omenjal je potrebnih prememb pri sodništvu, odpravo legalizacije, javnega varstva, domovinske pravice itd. itd. Ura je bila štiri, ko je nehal govoriti, zato predsednik sklence sejo in prihodnjo napové za jutri. Določeno je bilo, da bo jutri konec splošnje razprave, ali ker sta danes poleg ministra govorila samo dva poslanca, bo sklep splošnje razprave še le v soboto, da se more posebna razprava pričeti v ponedeljek, 2. t. m.

Vžitnina in točarina v Trstu in okolici.

Govor poslanca Nabergoja v državnem zboru dné 13. junija t. l.

Visoka zbornica! Moji gospodje tovariši iz Trsta so že jako natančno razložili gospodarske in trgovske razmere v Trstu, za kar sem jim s svojega stališča jako hvaležen. Meni ne preostaje drugega, da se omejim na § 2. predloge zakona o vvedenju vžitnine v Trstu z okolico, katera jako zadeva moje volilce iz okolice. Načrt zakona, ki leži pred nami, je posledica odprave svobodnega pristanišča v Trstu.

LISTEK.

Ponočni kralj.

Francoski spisal A. de Lamothe.

(Dalje.)

VI. poglavje.

Ječa v grofiji.

Ko je Peter tako premišljuje slonel, odpró se nenadoma duri celice in duhovnik vstopi. Krotak, ob enem močan glas prebudi ga iz zamišljenosti: „Bog Te obvaruj, Peter! Kako si?“

„Bog vas obvaruj, prečastiti!“ odgovori mladenič. „Nadejam se, da ste zdravi!“

„Hvalo Ti! Prinesem ti sporočilo od očeta, kakor sem ti obljubil,“ dé Daniel O'Connor, vikarij glengariffski, ter sede poleg mladeniča. „Tvoji so zdravi. Kar je drugih novostij — so hude. Vršili so se zopet umori, jeden v Kenmare, drugi na meji Corka, in zopet danes zjutraj bral sem v časopisu, da je vpepeljen grad bogatega lorda v Connemari.“

„Povrnejo naj se v Anglijo, potem jih ne bodo v Irski morili,“ dé Peter s čudno mirnostjo.

„Ubojniki ti, največ udje tajnih družb,“ nadaljuje vikarij, „ki si prilastujejo pravico, one, ki je

spoznajo krivim, iz lastne moči kaznovati, so znani vsem prebivalcem vasi in najžalostneje pri tem je, da jim dobri kristijani ne le zavetja dajejo, temveč, da bi je rešili, celó pri sodnijah po krivem prisegajo.“

„Nihče ni dolžan pričati,“ pripomni Peter.

„A mej pričanjem in varstvom in zopet mej varstvom in krivo prisego je velik razloček,“ zavrne duhovnik.

„Stara Katina, ki je desetkrat pričala pred sodnijo, pravi, da ni nikedar obtežila svoje vesti.“

„Mogoče je, ako se ni lagala, ko je prisegla na evangelije.“

„Namesto knjige poljubila je svoj palec!“

„In ti misliš, da ta goljufija zadosti, da ni krivo prisegla?“

„To sem večkrat slišal.“

„Od svojega očeta — ali svojega strijca?“

„Od teh dveh ne, a od drugih!“

„Da, da, vem!“ odgovori tužno duhovnik, „vem, da je v našem ljudstvu mnogo kristijanov, ki so po svojej nevednosti in slabosti nevredni tega imena. Sami sebe izgovarjajo, ker se čutijo krive. Ali ti, Peter, misliš, da so taki izgovori pred Bogom veljavni?“

Jetnik povesi glavo.

„Ubojniki in požigaleci pravijo,“ nadaljuje goreče vikarij, „kar delamo, to godi se v blagor dežele.“ Kakor bi hudodelstvo kaj dobrega prineslo moglo. Kaj vidimo? V tem, ko tajne družbe, v temnem, z mečem, v imenu vere moré, odteguje se jim vera in pošilja prokletstvo, ki jim bo prineslo večje gorjé, nego je to, ki nas stoletja že tlači!“

„Hudodelstva se povsod zvršujejo, prečastiti!“

„Dá, žal povsod, ker so povsod hudobneži; a umori niso nikjer tako na dnevnemu redu, nego v naši borni domovini. In celó tú, — kdé so najnavadnejša? Na katoliškem jugu, v grofijah: Tipperary, Limerick, Kerry, Cork in Roscomman, tú, kder smo katoličani v ogromnej večini.“

„O, da, rad verjamem, da se protestantje na severu ne bodo zgrizli mej seboj. Angleži so jim sladki, kakor strd. A mi, mi smo preganjano ljudstvo; naš dél je trpinčenje, glad in zmerjanje, hujši, nego smrt. Pes ne popade roke, ki ga gladi, a najkrotkejši popade roko, ki mu odteguje kost, s katero se rešiti hoče smrti — od gládú.“

„Peter, moj sin, počasi! Bojim se, da je sovražnik ponoči zasejal slabo seme na tvoje polje. Plemenito naravo imaš, a kolikor rodovitnejša so tla, toliko hitreje vspevajo na njih strupena zelišča. Prosim te, moj sin, premisli in prevdari! Te misli,

Da so se odločili za odpravo, ni osupnilo niti mene niti volilcev. Naj bode ta ukrep v korist ali v škodo Trstu, vse jedno, bili smo pripravljeni nanj. Ta korak opravičujejo s tem, da se je moral edenkrat narediti konec predpravi, katero sta imela Trst in okolica dosedaj. Trdi se, da so druge dežele imele škodo. Je li ta trditev osnovana, tega jaz ne bodem preiskaval. Opozoriti pa moram vlado in vis. zbornico na kričevo krivico, ki se s tem zakonom stori okolici, 25.000 prebivalcem. V tem načrtu zakona priporoča se vžitninska črta, s katero se bode cela vrsta čisto kmetskih občin proglasila za zaprto mesto. (Res je! na desnici.)

Ne primerjajte tržaške okolice z dunajskimi predkraji! Razmere okolice tržaške so vse drugačne. Tukaj gre za vasi, katere nimajo nobenega znamenja mestnega razvoja, ki se tudi nikdar do mestnega značaja dvigniti ne morejo. (Tako je! na desnici.)

Prebivalci teh kraških vasij nimajo drugega svojega, kakor perišče zemlje, posajene z vinskimi trtami, katero obdelujejo z vzgledno pridnostjo primorskih Slovencev. Ti ubožci naj prevzamejo bremena, ki se morejo naložiti le večjim mestom, katera imajo živahen promet. Plzenj, Liberec, Inomost in Celovec so v davčnem oziru kmetski kraji, Rojano in Servolo, Sv. Marijo Magdaleno in Rocol ter sv. Ivana hočejo pa narediti za zaprta mesta! Kaj pomenja taka nenaravna naredba za dotično prebivalstvo? V kmetskih krajih, h katerim se prištevajo tudi gorenja mesta, je n. pr. vino, katero pije zasebniki doma, popolnoma davka prosto. Stranka dá si lahko vina domu pripeljati, naj ga je že sama pridelala ali pa kupila (Res je! na desnici.) in ne plača nobenega davka. Davek je treba še le plačati, če vino toči kak obrtnik. Drugače je v zaprtih mestih. Tukaj se obdači vsaka kapljica. Tukaj se plača od hektolitra 4 gld. po določenem tarifu za zaprte kraje, naj že kmet pije svoj pridelek ali ga pa toči oštir.

Razumete li sedaj, kako se bodo vse življenjske potrebe podražile za našo okolico? Zenske naših okoličanov so največ perice. Ob delavnikih jih vidite redno lezti po strmih rebrih, težko obložene z velikimi culami perila, s katerim morajo jedno ali pol drugo uro hoditi do svojih koč.

Če človek tako obložen hodi v naši neznanski vročini po letu ali pa po zimi ob veliki burji, ki je tukaj navadna, postane žejen. Uboga žena pije za potrebo kozarec domačega vina. Ta bori vžitek je vsaj davka prost.

Kaj pa naj porečem o možeh, ki pri enakih klimatičnih razmerah dan za dnem, teden za tednom, leto za letom opravljajo težka dela v kamnolomih in drugod? Gotovo so potrebni kozarec domače, nepopačene kapljice, da jih pokrepča, da morejo prenašati svoje težavno življenje. In tem ljudem se bode najpotrebnejše okrepčilo tako podražilo, dočim so milijonarji in drugi bogati ljudje popolnoma prosti tega davka.

Pa pride država in pravi: Hektoliter se ima obdačiti po 4 gld., in pridruži se takoj občina, ki hoče, kakor je dačni ravnatelj Apolonio v odseku

ki si je s toliko grenkobo izrazil, niso tvoje misli. Brezbožna roka vlila je v dušo žolča in pelina. Ne izvoli si od dveh poti svojega življenja — slabše poti!

„Prevdariti!“ zavrne jetnik britko. „Slabo voljo bi imel, ko bi tega ne storil. Časa bom tudi imel — hvalo zato častnemu lordu Plunder-ju — tu, v tej celici, kjer niti za tri korake ni prostora — večkrat se svojo vestjo se pečati, nego s tako ljubeznim obiskovalcem, kakor z vami prečastiti!“

Bog daj, moj sin, da bi tu ne sprejemal pohodov nezvestih prijateljev! Sovraštvo je slab sve ovalec in boljše je, krivico trpeti, nego jo storiti. Povedal sem ti, kar mi je bila dolžnost povedati. Te knjige ti pustim tu: „Naslednik našega Gospoda“, „Zgodovina Irske“, koje moremo zvati: zgodovina naših mučnikov, in tretji zvezek, ki obsega nasvete katoliškega irskega duhovnika izseljencem v Ameriko. Te knjige te bodo podučevale in kratkočasile. Tvoj oče te bode obiskal; ne dvomim, da pride tudi Joyce in Zalika. Tudi jaz, ako te ne nadlegujem, prišel bom zopet. Začetek sem naredil z najpotrebnejšim, ko sem govoril o sredstvih za mir tvoje duše. Pozabil pa nisem tvojega telesnega blagra. Tu ne smeš pušiti, a na sprehodu po travniku bode ti dovoljeno, zato sem ti prinesel dubana in pipico.“ (Dalje sledi.)

naznanil, takoj 180% obdanske priklade naložiti. (Cujte! Cujte!) Tako bi se moralo od litra domačega vina plačati že 11-2 kr. davka.

Davčno breme se bode pa še povečalo v gostilnicah, kajti k 11 gld. 20 kr., katere pobere ta država in občina, pride še „dazio di spina“, točarina, katera vzame kar četrtino cene. Če gostilničar toči liter po 48 kr., moral bode poleg 11-2 kr. vžitnine plačati še 12 kr. točarine (Cujte! Cujte! na desnici), vkupe torej 23 kr. državnega in občinskega davka od litra. (Poslanec dr. Lueger: Na Dunaju smo vendar še na boljšem! — Klici na desnici: Gotovo!)

V tem oziru dobil sem danes daljši telegram gostilničarjev, restavratérjev in posestnikov hôtélov v Trstu, katerega si usojam pokazati. V tem telegramu se naznanja, „da bode danes ob treh ljudski shod v Trstu, da se sklene peticija do visoke zbornice“ proti temu, da bi se pustila dosedanja točarina, kakor namerava vlada.“

Tržaški gostilničarji pravijo, da bodo dné 1. julija zaprli gostilnice, če se ne odpravi točarina.

Povrniti se moram zopet na stališče tržaških prebivalcev. Kako bodo izhajali ubogi ljudje? Ravno tako hudo se bode obdačilo trošenje mesa. Meso že tako redkokdaj pride na mizo okoličanu. Sedaj se bode pa moral mesu popolnoma odreči. Domača živinoreja pri nas ni mogoča, ker ni klaje; od vpljane živine plačati se bode pa moralo toliko davkov.

Kako pa opravičuje vladna predloga in ž njo odsekovo poročilo to nenaravno, krivično naredbo? Tu se pravi: Nova črta je potrebna, kajti le ž njo se bode zagotovilo pobiranje vžitnine; ugaja torej popolnoma interesom davčnega črta.

Gospôda moja! Temu moram odločno ugovarjati. V komisiji dné 30. novembra lanskega leta, katere sem se tudi jaz udeležil in pri kateri so bili tudi organi finančnega oblastva in zastopniki vlade, izrekli so se s pritrjenjem zastopnikov oblastev za črto, ki bi bila mestu mnogo bližja in odgovarjala pravemu mestnemu pomeriju, kmetsko okolico pa prosto pustila.

Črta, ki se pa sedaj priporoča, vleče se daleč po višinah, deloma celo po pustih krajih. Naravno je torej, da jo bode težje nadzorovati in bode to napravljalo več troškov. Nova črta torej nikakor ni v interesu davčnega črta.

Gospôda moja! Recimo, da bi tudi država zgubila nekaj tisoč davka, če se opusti nova črta, kaj zato? Pa bi se vsaj okolica obvarovala gospodarskega propada. Gospôda moja! Tu govorim kot zastopnik okolice tržaške, ki je vedno kakor skala stala v valovih, ki so se zadevali ob bregove naše Adrije. (Odobrovanje.) Habsburška dinastija nima, kakor dokazano, boljših in bolj požrtvovalnih podložnikov.

Še mnogo ljudi živi v tržaški okolici, ki so v burnem letu 1848 in v vojnih dobah 1859. in 1866. leta zapustili svoje ognjišče in s puško v roki mesto in obrežje branili proti vnanjim in notranjim sovražnikom. (Dobro! Dobro! — Poslanec pl. Burgstaller: To je storil ves Trst! — Ugovarjanje na desnici. — Poslanec pl. Burgstaller: Prosim, zmiraj!) — Našim okoličanom so tedaj izročili glavno mestno stražo, nabrežne utrdbe, grad, z jedno besedo, skrb za varnost vsega mesta, in v hvaležnost za to se tem vrlim ljudem in njih otrokom pripravila taka osoda. O tem se mi ne damo slepiti, predobro vémo, da je z novo črto zapečaten naš gospodarski in politični pogin. (Res je!)

Davka, katerega hočejo nam naložiti, ne bomo mogli zmagovati. Ostalo nam ne bode drugega, da ostavimo bivališča, katera so tako pogumno varovali predniki naši.

Gospôda moja! Marsikaj se je že sklenilo v tej zbornici, ali kaj tako krivičnega, tako hudega, kakor bode ta zakon za prizadeto kmetsko in delavsko prebivalstvo, se pa še ni.

Sicer se bode pa upliv tega zakona zadeval tudi ob državne interese.

Gospôda moja! Ne morem se zadosti načuditi, da se hoče malemu posestniku in delavskemu prebivalstvu naložiti tak davek, ko se vendar skuša baš temu delu državljanov dati kake olajšave. (Dobro!) S tem zakonom uniči se jeden del pridnih in zvestih okoličanov.

Gospôda moja! Naša okolica je že stoletja pod tujim pritiskom, brez avtonomije, brez prijateljev in brez varstva. Gmotno so jo že izželi, kakor citrono, in nečuvno je, da se s tem zakonom hoče tržaškim okoličanom naložiti tretjino več davkov, nego prebivalcem velikega Dunaja.

Stavil ne bodem nobenega predloga, ker poznám žalostne razmere avstrijskega parlamentarizma, in ker sem prepričan, da za naše interese tukaj ni pričakovati nobene pomoči.

Jedno vprašanje si pa usojam kot avstrijski patrijot in narodni zastopnik staviti, in sicer v blagor države same. Morda čas ni daleč, da bode država morala apelovati na požrtvovalnost vseh avstrijskih narodov, torej tudi tržaških okoličanov. Morda misli, da bode v tem slučaju našla močnejši odmev pri onih, katere podpira na naše troške? (Dobro! na desnici.)

Govor drž. poslanca g. Šukljeja v državnem zboru dné 16. junija 1891.

Dve kardinalni vprašanji sta, okrog katerih se suče budgetna debata.

Prvo se glasi: Kako je z državnim gospodarstvom z ozirom na dohodke in troške, in kako se bode našlo pokritje za prav poizvedene potrebščine?

Drugo je politično in skuša napraviti politično bilanco države in vlade.

I.

Odgovor na prvo vprašanje je letos bistveno olajšan. Obravnave v budgetnem odseku pa tudi prve dni v zbornici kažejo vso drugačno sliko nego lani. Prejšnja leta se je združena nasprotna stran, levica, z vso silo zaganjala v številke državnega proračuna. Veliko duševne sile se je porabilo v dokazovanje, da avstrijski budget presega vse, kar se tiče prikrivanja resnice in olepšanja stvari.

Letos se je pa ves prizor nakrat premenil. Za budgetni odsek zares velja stara dijaška pesem: „Rechter Hand, linker Hand — alles vertauscht!“ Večkrat smo mi, stari zagovorniki državnega proračuna, morali svariti pred optimizmom predaleč segajočim in povzdigniti svoj glas proti previsokemu proračunanju. Kar se mene tiče, sem jako hvaležen, da se je tako premenilo, ali jedno stvar pa moram konstatovati zlasti proti poslancu Mengerju. Budget, kateri leži pred nami, v bistvu je oni budget, kateri je predložil visoki zbornici bivši finančni minister pl. Dunajewski. Gotovo je zanj pravo zadoščenje, da se njegovemu budgetovanju več ne ugovarja, ko njega ni več tukaj, da bi mogel osobno zagovarjati svoje postavke. Jaz to posledobno zadoščenje popolnoma privoščim temu znamenitemu državniku, katerega ime bode trajno združeno z zboljšanjem avstrijskih financ.

Res je poslanec Menger opozoril na nekatere senčne strani prejšnje finančne uprave, da bi tako malo prikril to resnico.

Opozarjal je na to, da se prejšnji finančni minister ni oziral na finančne koristi dežel in občin. Usojam se temu očitjanju nekoliko ugovarjati, v kolikor se tiče Kranjske. V dveh vprašanjih, ko je šlo namreč za vvedenje samostojne priklade na žgane opojne pijače z visokim davčnim postavkom 18 gld. od hektolitra in pa za konverzijo dolga zemljiščne odveze, je tedanji minister pokazal veliko naklonjenost kranjski deželi in jej tako omogočil, da je spravila svoje finance v red. (Poslanec Klun: Tako je!)

Prehajajoč k budgetu samem, vidim, da je potrebščine okroglo 564 milijonov, dohodkov pa okroglo 568 milijonov in se torej pokaže preostanka 3,798.524 gld. Po pravici opaža glavno poročilo, da bi se preostanek bil lahko višji izkazal. Finančni minister naj bi se le bil držal prakse, ki se je od 1875. leta v avstrijskih finančnih zakonih rabila, jaz mislim emisijo poplačilne rente. Ne bilo bi treba porabiti štirih milijonov dohodkov za poravnavo poplačilnih potrebščin, pa bi imeli preostanka 7,798.000 gld. To stanje financ je, tudi jaz trdim, najugodnejše, odkar imamo ustavno vlado v Avstriji.

Sedaj nastane vprašanje, kateremu se ne moremo izogniti. Kaj se mora storiti, da državno gospodarstvo — naglašam, če bode mir — ne zagazi v prejšnje slabo stanje, in da se z zboljšanjem državnih financ zboljša in utrdi tudi narodno gospodarstvo, ker brez tega ni mogoč trajen red v državnih financah?

Pred vsem moramo jasno spoznati, kako se je vredilo državno gospodarstvo in katere težave so se morale pri tem premagati. Težave bile so izredne. Ravnotežje se je napravilo ob času, ko so nevarnosti pretile vnanjemu položaju in so morale vse evropske države napenjati vse sile, da ohranijo oboroženi mir. Tudi se ne sme pozabiti, da je morala Avstrija zadostiti mnogobrojnimi zahtevam, da spolni

svojo nalogo kot kulturna država. S tem se je seveda oteževalo državno gospodarstvo ter so naraščali državni troški. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. junija.

Notranje dežele.

Mladočehi in Poljaki. Dr. Gregor s svojim pozivom na Poljake ni ničesa dosegel. „Gazeta Narodowa“, ki ima zveze s poljskimi poslanci, piše, da bi bil svoje laskanje Poljakom lahko opustil. Mladočehom se malo spodobi, Poljakom dajati svete in jih učiti patriotizma, ker njih rusofilska politika kaže, da je njih narodno in liberalno mišljenje, katero so toliko naglašali, sama laž. Iz prejšnjih izjav poslanca Herolda je jasno, da njim ni na načelih nič ležeče, temveč bi se zavezali z vsakim, ki jim ugaja. Kaj da Mladočehi mislijo o Poljaki, to je poslednjim jako malo mar. Sedanje poljske politike noben Slovan ne odobrava, ali priznati pa moramo, da je bilo laskanje Mladočehov Poljakom zares smešno. Če so Mladočehi mislili kedaj igrati kako važno politično vlogo, bi morali že prejšnje čase biti previdnejši in zmernejši. Da so Mladočehi vedno bili vsaj tako zmerni, kakor je bil letos Gregor pri budgetni debati, bi notranje avstrijske razmere se nikdar ne bile tako neugodno zasukale. Kdor pa misli, da je največja politična modrost, mahati na vse strani, ta pač najbolje stori, če se ne vriva v javne zastope.

Poljaki. V poljskem klubu bajè ni popolne jedinstvi. Mnogi niso popolnoma zadovoljni, da bi se Poljaki zvezali z levico in se spodbujajo nad govorom Jauorskega. Prevelikega pomena temu razporu ne smemo pripisovati. Poljaki se že vselej sporazumijo v odločilnih trenutkih. Na potu proti levici so pa zašli že tako daleč, da sedaj skoro ni misliti, da bi se mogli povrniti kmalu k prejšnjim zaveznikom. Ker se je grof Taaffe izrekel za levničarje, bode tudi to nekoliko Poljake vleklo na levo stran.

Levičarji so jako veseli, da se je položaj zanje tako ugodno zasukal. Za razmere mej levičarji je pa posebno to karakteristično, da je njih glavno glasilo „N. Fr. Pr.“ že v soboto vedelo, da bode grof Taaffe se ugodno izrekel za levičarje. Razmere mej levičarji in vlado so tako intimne, kakor skoro nikdar niso bile mej Taaffejem in desnico. Za nas Slované je položaj dan na dan neugodnejši. Od bližnje bodočnosti torej prav nič dobrega ne pričakujemo.

Metropolit v Dolenji Tuzli je odstavljen, kakor smo že poročali. Uzrok, ki se je prvotno navajal, pa ni bil pravi, temveč pravi povod, da so ga odstavili, bil je političen. Začetkom maja bil je ruski konzul Bakuin v Dolenji Tuzli in se je dolgo pogovarjal z metropolitom. Metropolit je potem začel mej pravoslavnim prebivalstvom neko agitacijo, ki se ne vjema z avstrijskimi interesi. Prebivalstvo za metropolitom ne bode žalovalo, ker ni bilo posebno zadovoljno z njim, kakor sploh ni posebno maralo za višji duhovnik, katere je še jim bil poslal carigradski patrijarhat.

Vnanje države.

Trikupis v Belemgradu. Bivši grški ministri predsednik ni prišel v Belgrad le v zabavo, temveč ima to potovanje gotovo političen pomen. S kakšno posebno misijo seveda ni prišel, kajti on je sedaj v opoziciji, ali hotel je poizvedeti, kako politično mišljenje vlada v Belemgradu. Delyannis bode najbrž kmalu dogospodaril na Grškem, in tedaj pride na krmilo Trikupis, in za tedaj je zanj važno, da dobro vé, kako v Belemgradu sodijo o raznih balkanskih vprašanjih, da bode potem vravnal svojo politiko. Pred vsem je bilo zanj važno poizvedeti, kako v Belemgradu sodijo o Bolgarih, če bi Grška mogla vselej dobiti Srbe na svojo stran proti Bolgarom. Kar je v tem oziru izvedel Trikupis v Belemgradu, mu ni bilo povsem po godu, kajti videl je, da srbski radikali o takih važnih vprašanjih se povsem ne strnjajo s prej vladajočimi naprednjaki.

Nova stranka na Irskem. Na Irskem se osnuye nova, strogo katoliška stranka, kakor poroča neki londonski list. Želeti bi bilo, ker bi se na strogo katoliških načelih dale morda nekoliko zboljšati razmere v tej revni deželi. Narod bi se potem povrnil le k zakonitim sredstvom in v Londonu bi ne imeli več povoda, z Irce delati kakor z uporniki. Posebno sedaj bi bila taka stranka umestna, ko se obe stranki na Angleškem nekoliko bolj ozirata na Irsko in je pričakovati nekaterih gospodarskih reform. Izjemno stanje se je že odpravilo skoro za vso deželo.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, dne 12. junija. V Naklem je bil misijon od 31. maja do 7. junija. Vodili so ga v. g. g. lazaristi Nežmah, Heidrih in Ferjančič. Že blizu 80 let vodijo to našim časom toliko potrebno pobožnost, ki je sklenjena očitno s posebnim

božjim blagoslovom, v naši škofiji v. očetje jezuiti in v. g. g. lazaristi. Prav redke so že župnije na Kranjskem, kjer bi še ne bili ti ali oni misijonarji z znanjo gorečnosti in spodbudno pobožnostjo po navodu sv. Ignacija Lojolskega in po vzgledu sv. Vincencija Pavlanskega in sv. Alfonza Liguorija, z misijonom dajali vernikom lepe in prepotrebne prilike spraviti se z Bogom ter oživljati čut, prepričanje ter zvestobo v edini izveličavni veri katoliški.

Vesetje in gorečnost, ki se vidi pri slovenskem našem ljudstvu pri vsakem misijonu, je ravno dokaz, kako naše ljudstvo pregloboko čuti, da zanj ni pravega blagra razven v krščansko-krepostnem življenju, ki izvira iz trdnega in živega versko-katoliškega prepričanja. Za vabilo k obilnemu udeleževanju ni treba pribijati in razobešati na najbolj očitnih prostorih vabil, razglasov in oklicev, kakoršni so za druge prilike v navadi. To nam spričuje tudi misijon v Naklem.

Dan za dnevom je bila krasna in prostorna cerkev sv. Petra v Naklem napolnjena zjutraj ob 10. uri in popoldne. Ko je v soboto večer po Ave Mariji slovesno zvonjenje naznanjalo, da se je približal dan sprave za vse prebivalce nakeljske župnije, bilo je res do solz ginljivo videti, kako so si domači in sosedje, če je bilo kaj prišlo kdaj med njimi, podajali roke v spravo in v prijaznost. Znana je pridnost gorenjskih kmetov, pa le en glas je slišati: „Hvala Bogu, nič nismo zamudili pri misijonu, le škoda, da nam je še prezgodaj minol.“

V nedeljo, zadnji dan, bila je zbrana toliko množica ljudstva iz Kranja in iz vseh sosednih krajev, da vsi po Naklem pravijo, da toliko ljudstva ni bilo tukaj še nikoli zbranega. Pri vsem tem pa ni bilo ne v cerkvi, ne pri procesiji, ne po opravi najmanjšega nereda, in to brez vsakega očitnega nadzorstva. Ginjeni so ljudje opazovali in spoštljivo častili lepí novi misijonski križ, na katerem je tako lepa podoba Križanega, izdelana s toliko umetnostjo in natančnostjo od svetovno znanega umetnika D. Demetza v Grodnu, da ima ta kip gotovo prav malo enakih po vsem Kranjskem. Bog stotero povrni v. g. g. misijonarjem toliko ljubeznjivi in požrtvovalni trud, nakeljskim župljanom pa „daj blagor sv. misijon“.

Iz Rusije, 8. junija. (Rusko časopisje in konkordat mej Srbijo in Vatikanom. — Slovanska vzajemnost v Rusiji.) Rusko časopisje sedaj zopet vznemirja katoliško propagando na Balkanu. Izvedeli so, da Srbija baje sklene konkordat z Vatikanom, s katerim se dovoli popolna enakopravnost katolikom v Srbiji. V tem vidijo delo avstrijske diplomacije. Dosedaj katoliška vera v Srbiji ni bila priznana, temveč se je samo trpela in to je bilo Rusom po godu. Če Rusija ne pozna verske tolerance, rada bi, da bi jo tudi drugod ne poznali.

Pomenljivo je pa vsekako, da so ruski listi popolnoma molčali, ko je srbska vlada sklenila podobno pogodbo s Prusijo zastran protestantov. Protestantom torej Rusi privoščijo enakopravnost, le katolikom ne. Kdor se bavi z ruskim slovstvom, je gotovo že opazil, da Rusi, zlasti njih duhovenstvo, posebno sovražijo katoličanstvo, dočim nikakor niso tako nestrpni proti drugim veroizpovedanjem. To prihaja izvestno od tod, ker se bojé, da bi kedaj pravoslavni narodi se ne povrnil v katoliško cerkev, katera bi izvestno vse bolj zadoščala njih duševnim potrebam, nego prazno in odrevenelo pravoslavlje, katero se drži le obredov, a ga ne prešinja več živi duh.

Vem, da ste radovedni, kako je s slovansko vzajemnostjo pri nas. Če hočem vam pisati resnico, reči moram, da jako žalostno. Naša inteligenca, da ne govorim o prostem narodu, zapadnih Slovanov niti po imenu ne pozna. Sedaj izbaja ruska izdaja Brockhausovega naučnega slovnika, pri katerem sodelujejo najprvi ruski učenjaki. Kar se tiče Rusije, bode delo zares temeljito, ali kar se tiče zapadnih Slovanov, pa kaže največjo nevednost. Tako nahajamo nemška imena za slovanske kraje, reke in gore. Zares kaj čudno se čitajo v takem slovanskem delu besede Trijest, Lajbah, Pojk, Agram, Adelsberg, itd. Nas Slovence so kar prekrstili v Slovake, tako, da to delo navaja Slovake v obeh državnih polovicah našega cesarstva. V ruskih šolskih knjigah nahajajo se pa še večje bedastoče.

Ruski listi se za zapadne Slované navadno malo brigajo, ali če pišejo o njih, pa navadno le velike bedastoče. Jedino peterburški „Denj“ je malo bolje podkovan o slovanskih zadevah. „Slavjanskija Izvestja“,

to je glasilo „Slavjanskega Blagotvoriteljnoga Obščestva“, je ob volitvah za češki deželni zbor pisala, da je dr. Gregor voljen v češki deželni zbor na Dunaju. Pozneje pa, da so Mladočehi v narodni opravi prišli v deželni zbor. Če ta list tako piše, potem si pač lahko mislite, kako pišejo še drugi. Posebno je pa v Rusiji vkoreninjeno mišljenje, da kdor ni pravoslaven, ni pravi Slovan. Od tode prihaja, da je učen ruski profesor Lamanski Čehe prištel v kulturnem oziru Nemcem, ruski učenjak Danilevskij pa Rumune in Grke narodom slavjanske kulture.

V Rusiji pa imamo časopise, ki so včasih jako navdušeni za zapadne Slované, včasih pa zabavljajo proti njim, kakor noben židovski list na Dunaju ne. Tak list je „Novoje Vremja“, ki mnogo vé povedati, kako se zatirajo Slované v Avstriji, posebno pa v Bosni in Hercegovini. In kako nesramno je pa ta list lani pisal o čeških profesorjih v Rusiji. Pokojni minister Tolstoj je nakrat vvel v ruske gimnazije klasicizem v večji meri, in je zatorej poklical iz inozemstva več profesorjev, ker doma ni bilo zadosti sposobnih učnih moči za klasična jezika.

Poklicanih je bilo v Rusijo tudi več Čehov, ki še sedaj z uspehom poučujejo po ruskih srednjih šolah. Mi ne tajimo, da so mej njimi tudi nekateri slabi značaji. Vsak narod ima dobre in slabe ljudi, torej ni nič takega, če je mej temi češkimi profesorji kak neznačajnejš. Zaradi tega pa še vsi ne zaslužijo obsodbe, posebno ker mnogi imajo velike zasluge za ruske šole.

Omenjeni list je pisal o čeških profesorjih mej drugim: „Ti Čehi, katere so sestradane iz praških breznic v velikem številu pripeljali v Rusijo, so mej učiteljstvo in učence zasejali tako demoralizacijo, da je prej nismo poznali pri nas. Podkupljivost in izsilstvo sta navadni prikazni. Goljufige pri izpitih tako očitne, da mej učenci in starši tako znane, da se javno govori, koliko je ta ali oni plačal češkemu profesorju, da so ga spustili v višji razred. Le izredna nadarnost in sijajne sposobnosti ruskega naroda so omogočile, da je teške skušnje še precej dobro prestal.“

Seveda je pisal te vrstice le kak časnikiar, katerega sin je vjel dvojko pri češkem profesorju. Da bi bil kak liberalen ruski list, kakor so „Novosti“, to pisal, bi se ne čudili, ali v „Novem Vremenu“ je pa to vendar male preveč. Dotičnik bi bil moral pomisliti, da s tem ne žali le čeških profesorjev, temveč ves narod češki.

Ko se je v Rusiji praznovala devetstoletnica pokristijanjenja Rusije, se je bilo sklenilo, da se osnuye „Slavjanska akademija vednostij“. Gotovo lepa misel, ki bi bila mnogo pripomogla, da bi se Slované bolj spoznali mej seboj, ko bi se bila uresničila. Ko je prvo navdušenje minolo, se je dotični sklep kar pozabil. Dosedaj se še ni ničesar storilo, da bi se osnovala taka akademija. „Blagotvoriteljno Slavjansko Obščestvo“ tudi nima denarja, da bi jo ustanovilo. To društvo ima primerno jako malo dohodkov in torej nikakor nima v normalnih časih niti polovice tega pomena, kakor se mu ga pripisuje. Da so slovanska društva ob zadnji veliki vojni na Turškem v Rusiji bila razvila nenavadno delavnost, to je prihajalo le odtod, da je njih delovanje pospeševala vlada. Število članov „Slavjanskega Blagotvoriteljnega Obščestva“ je jako majhuo, kajti velika večina ruskega razumnštva se za to društvo, kakor sploh za slovanske zadeve, nič ne briga.

Naš dopis morda nekaterim čitateljem ne bode ugal. Ali moj namen je, stvari opisati, kakor so, ne pa, kakoršne bi morale biti. Prizadeval si bodem, Rusijo pokazati v pravem svetu, zato bodem v svojih dopisih slikal njene dobre, pa tudi njene slabe strani, da se čitatelji „Slovenčev“ seznanijo z velikim napredkom v ruski državi, pa tudi z njenimi nedostatki. Popolna nepristranost me bode vedno vodila.

Dnevne novice.

(Vlada Taaffejeva in državnozbornske stranke.) Zadnje dogodke v državnem zboru razni listi različno presojuje. Pomenljivo je, da se jih veselé zlasti nemško-liberalni listi. „N. Fr. Pr.“ pravi, da je Taaffe izročil s svojim govorom o notranje-političnem položaju nemškemu liberalcem oljkovo vejico ter da jo je levica radostno sprejela. — Naj se razlaga položaj, kakor komu drago, faktum je, da bodo imeli v prihodnje odločilno besedo pri vladi nemški liberalci, za kar se Slovenci kot katoličani in Slovani nikakor ne moremo ogrevati. Zakaj namen

nemško-liberalni in poljski zvezi je, ohraniti v državi verske, narodne in državnopravne razmere, kakor so sedaj v veljavi. Za Slovence to pomeni, da bodo morali še v prihodnje trpeti križeve krivice, ki se jim godé v verskem in narodnem oziru; vlade s takim programom Slovenci sveda ne bodo mogli podpirati. — Skušenosti in previdnosti naših državnih poslancev pa popolno zaupamo ter se nadajamo, da bodo v tem zánje jako težavnem, za Slovence pa kritičnem času storili vse, kar spoznajo, da je za Slovence najkoristnejše.

(Iz Istre) poroča „Naša Sloga“ vesele glasove, katere izražajo isterski Slovani povodom žalostnega konca Vergottinijevega državnoborskega mandata. Po vrhovih goreli so kresovi kakor o kresu, v znamenje radosti, da je zmagal zakon, in da je hrvatski narod saj posredno dobil nekako zadostilo za silne krivice, ki jih mora trpeti od razdivjane italijanske druhal po vsej Istri. Ljudstvo se že tudi medsebojno navdušuje za nove volitve in pričakovati je slovanske zmage, ako bo zakon kaj veljal pri isterskih Talijanih.

(Razbojniški napadi na Slovane v Poreču.) Časniki poročajo iz Poreča: Pred kakimi 14 dnevi prišel je neki kmet iz Kanfanara v Poreč po opravkih. Dva poreška fakina, videč kmeta, stopita k njemu, izprašujeta, odkod in kdo da je, ter ga izvabita seboj na obrežje. Tu ga naenkrat zgrabita in ga skušata vreči v morje. Kmet se z največjo silo iztrga tolovajema iz rok, a ker le še ne mirujeta, potegne nož, da bi se branil pred nadležnimi napadi. Na njegovo vpitje prihitelo je skupaj ljudstvo od raznih strani, tudi stražniki so prišli. Kmet jel je pripovedovati, da sta ga hotela fakina vreči v morje, a da se jima je branil. Toda vse to ni nič pomagalo revežu, katerega so za 24 ur vtaknili v luknjo. — Lansko leto so našli poreški ribiči tudi mrtvega kmeta v morju; tedaj se je o tem mnogo govorilo, ali zvedelo se ni nič gotovega. Zagrizeni poreški italijani pa so rekli: „Un Croato di meno,“ s tem je bila zadeva vravnana.

(Iz Cerknice) se nam poroča dne 18. junija: Kedor išče, najde. Tega pregovora držal se je posestnik g. A. M. v Cirknici tako dolgo časa, da se mu je naposled uresničil. Najdel je namreč v hribih pri vasi Rožance blizu sv. Trojice „rudo“ in sicer: žvepleni in železni svišč ali kršec (Schwefel und Eisenkies) poleg tega železno rudo. Neki gospod, kateri je v tej stvari veščak, se je izrazil, da je jako bogata. Ondotno ljudstvo ima doma le malo zaslužka, prav bi bilo, da bi se ondu kakó delo odprlo. Kakošna moka in pogača bode iz tega zrna, bodem Vam o svojem času natanko poročal. — V vasi Martinjak se je bolezen pri goveji živini kar vdomačila v gobcu in na parkljih. — Če še povem, da imamo pri nas za vsakim gromom dež, mislim, da povsod, je s tem povedano vse, kar je tu kaj novega.

(Sv. Alojzija praznik) bodo praznovali dné 21. junija na Dobrovi pri Ljubljani. Zjutraj prejme nad 50 šolarjev prvo sv. obhajilo. Po sveti maši se otroci pogosté z zajutrkom in razdelé spominki prvega sv. obhajila. Popoldne ob 1/2 3. uri so péte litanije. Po litanijah se podá vsa šolska mladež na veliki hodoček v farovžu, kjer bo: 1. Počestčenje sv. Alojzija. (Govor in deklamacija.) Pesen v čast sv. Alojziju. (Petje.) 2. Mariji čast in slava. (Dekl.) Marijina pesen. (Pojo otroci.) 3. „Veseli pastir.“ (Deklamacija.) „Na goro.“ (Pojo otroci.) 4. „Blagosrčna deklica.“ „Peter čebele draži.“ (Deklamacija.) „Opomin k petju.“ (Poje mešani zbor.) 5. „Za tičke.“ (Deklamacija.) „Moj dom.“ (Pojo otroci.) 6. Ne bodi izbirčen.“ (Deklamacija.) 7. Igranje na glasoviru čveteroročno. 8. „Deček in bukve.“ (Po „Angeljčku“ priredil gospod katehet za dva nastopa.) „Lipa.“ (Poje mešani zbor.) 9. Razdelitev daril v vrednosti do 40 gld. mej vse otročiče. 10. Zahvala. 11. Cesarska pesen.

(Osobne vesti.) Č. gosp. Fr. Lovrenčič, župnik pri Mali Nedelji, stopi v stalni pokoj in je ondota župnija razpisana. — Na ljudski šoli pri M. Snežni je imenovan učitelj g. Miha Lesnika; k sv. Florijanu na Boči pride g. Ivan Rupnik iz sv. Marjete pri Ptuj. V pokoj stopita nadučitelja g. Mart. Repič pri sv. Miklavžu nad Ormožem in g. J. Mayer pri Novi Cerkvi.

(Odlikovanje.) Znani zgodovinar in profesor na graškem vseučilišču vladni svetnik dr. pl. Weiss dobil je ob priliki svojega vpokojenja od cesarja naslov dvornega svetnika. — Svetovno znano je njegovo zgodovinsko delo: „Svetovna zgodovina“, ki

sedaj izhaja v zvezkih zopet v novi, mnogo popravljeni izdaji. Weiss, kakor znano, stoji tudi kot zgodovinar na katoliškem, pozitivno verskem stališču.

(Izlet pevskega zbora „Glasbene Matice“ na Bled.) Posebni vlak, ki se priredi na Bled povodom izleta pevskega zbora „Glasbene Matice“ v nedeljo dne 21. junija, odide iz Ljubljane južni kolodvor ob 6-10 zjutraj in dojde v Lesce ob 7-40 zjutraj. Sveta maša, pri kateri poje pevski zbor, bo ob 10. uri na otoku.

(Romarski vlaki v Rim povodom Alojzijeve slavnosti.) Na Dunaju se je osnoval odbor, ki misli prirediti za Alojzijevo slavnost dvoje romarskih vlakov, jednega v Rim sredi meseca septembra, drugega v Castiglione koncem meseca avgusta. Prvi bo imel pot: Ponteba, Benetke, Padua, Bologna, Loreto, Assisi, Rim, Florencia, Verona, Desenzano, Castiglione; drugi pa: Ponteba, Benetke, Padua, Verona, Desenzano, Castiglione. Ako se za vlak oglasi dvesto udeležencev, napravi se posebni vlak. — Morda bode zopet letos posredovala „Katoliška družba“ pri dunajskem odboru za Slovence, ki bi se morebiti radi udeležili Alojzijeve slavnosti ali v Rimu ali v Castiglione.

(Letni občni zbor podružnice sv. Cirila in Metod v Braslovčah) bo dné 21. t. m. v prostorih g. J. Vrankovica z navadnim vspešnim. Začetek je ob 4. uri popoldne. Uro poprej, ob treh, pa je v bralni sobi občni zbor bralnega društva v Braslovčah; med drugimi točkami vspešnega je tudi slavnostni govor č. g. dekana.

(Iz Trsta) poročajo listi, da se bodo z dné 1. oktobra opustili slovenski govori in slovensko petje v cerkvi sv. Justa. Nam se to poročilo ne zdi verjetno, kajti notorično je, da v Trstu v velikih množicah hodijo slovenski okoličani v cerkev in kar je stoletja bilo v rabi, to naj se ne spreminja v lasti v sedanjih po narodnostih prepirih toliko razburjenih časih. — Upati in želeti je, da se stvar vravna ugodno za katoliško cerkev in verne njene slovenske sinove v Trstu.

Telegrami.

Dunaj, 18. junija. Cesar in cesaričinjadvova Štefanijska oglejala sta danes popoldne novo poslopje Štefanijske ustanove za odgojo slaboumnih otrok v Biedermannsdorfu in bila pri izpitu gojencev.

Dunaj, 19. junija. V zbornici poslancev se nadaljuje budgetna debata. Poslanec Ebenhoch očita Poljakom, da je sramota zanje, da se družijo z levičarji, ki so jih bili že pozabili in zatajili. (Živahno ugovarjanje Poljakov in zjedinjene levice.) Ugovarja izjavam Jaworskega o razmerah mej Poljaki in konservativci o šolskem vprašanju. Ostrim besedam govornikovim pritrjujejo poslanci desnega centra in pa Poljaki.

Praga, 18. junija. Mej konji tramvayske družbe se je pokazala influenza. Kacih sto konj je napala bolezen.

London, 19. junija. Spodnja zbornica razpravljala je tovarniško in delarniško bill, vsprejela z 202 proti 186 glasovom dostavek Buxtonov, da od 1. januarja 1893. leta imajo otroci še le z najmanjšim letom se puščati za delo v tovarne. Vladna predloga je bila določila starost samo na deset let.

Washington, 19. junija. Chilinska zbornica je dovolila prisilno posojilo 20 milijonov za nadaljevanje vojne.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrejujoče zdravilno sredstvo. — Cena steklenici 10 kr. (300—118)

Tuji.

17. junija.

Pri **Maliču**: Puff iz Tržiča. — Kreipner iz Celja. — Wallner, c. in kr. stotnik, iz Maribora. — Mörtl, trgovec, iz Švice. — Reyer iz Čnomlja. — Fichtenau, zasebnik; pl. Monillé, c. in kr. stotnik; Sitzenfrey, trgovec, iz Grada. — Schnötzinger, c. in kr. stotnik, iz Celovca. — Ploech z rod bino z Reke. — Obermüller, pomorski častnik, s soprogo, in Marija Bohotinsky, iz Trsta. — Meyer, Kliepera, Förderl, Steiner, trgovec; Stern, Kraus in Lichtenegger, z Dunaja.

Pri **Sani**: Vitez Kropatschek, generalmajor; Müller, nadporočnik; Urbančič, potovalec, iz Grada. — Raunicher,

zasebnica, iz Beljaka. — Ulrich, trgovec; Röckl, potovalec; Seligman, Legat, Huss, Lieuten, z Dunaja. — Sonneberg, trgovec, z Ogerskega. — Ziffer iz Trsta. — Kramer, trgovec, iz Boglara. — Weiss, profesor, iz Berolina.

Pri **avstrijskem caru**: Bohor iz Gradiške.

Pri **bavarskem dvoru**: Kinkof, pék; Jaklič, trgovec, iz Grada. — Trost, potovalec, z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Poklukar, posestnik, iz Staroga Trga. — Schwarzkopf, trgovec, iz Trsta. — Jurca, trgovec, iz Postojne.

Umrli so:

18. junija. Frančiška Knez, tovarnarjeva hči, 12 ur, Marije Terezije cesta 1, oslabljenje. — Frane Jožef Požgaj, pisarjev sin, 10 mesecev, Opekarova cesta 35, bronchitis.

17. junija. Adolf Košenina, mesarjev sin, 1 mesec, Marije Terezije cesta 16, convulsiones. — Frane Lukman, hišni posestnik, 68 let, Poljanska cesta 7, omeščanje možgan. — Marija Oblak, delavka, 70 let, Kravja dolina 11, vodenica.

18. junija. Marija Križaj, mestna uboga, 89 let, Krakovske ulice 7, ostarelost.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Motrine na 24 ur v mm
opazovanja	trakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	74.21	12.2	sl. svzh.	jasno	
18. 2. u. pop.	74.11	18.0	zm. vzh.		0.00
9. u. zveč.	74.21	11.4	sl. vzh.		

Srednja temperatura 13.9°, za 4-6° pod normalom

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

19. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 18% davka)	92 gld. 40 kr.
Srebrna 5% po 100 „ 16% „	92 „ 35 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	111 „
Papirna renta, davka prosta	102 „ 50 „
Akcije avstr.-ogerske banke	1018 „
Kreditne akcije	299 „
London	117 „ 35 „
Srebro	— „
Francoski napoleond.	9 „ 29 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 55 „
Nemške marke	57 „ 52 1/2 „

Javno vprašanje.

Gosp. **dr. Tavčar** je podpisane imenoval pred sodiščem „znanega agitatorja proti vodovodu in vodovodni napravi“. — Na moj poziv pred sodiščem, naj to podpisane dokaže s fakti, je obmolnil. — Torej sem prisiljen še enkrat ga pozvati javno, naj mi navede fakta, ki bi pričala, da sem jaz „znan agitator proti vodovodu in vodovodni napravi“.

V Ljubljani, dné 19. junija 1891.

Ivan Peterca.

Prodaja vina

v graščini na Raki pri Krškem.

Leta 1889. vedro (56.6 lit.) gld. 10

„ 1890. „ „ 16.

Koverta s firmo

priporoču

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Zobozdravnik

Schweiger

stanuje

hôtel „Stadt Wien“ (pri Maliču)

št. 25 in 26, II. nadstropje.

Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 1. ure.

Najnovejša iznajdba in sredstva v zobozdravništvu. Najboljše plombe, po barvi zobem prikladne.

Za vsa dela se jamči.